1855. N° 12

LEYDSCHE  **COURANT.**

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 24 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 October.

Door Heeren Curatoren onzer Hoogeschool is, ter vervulling van de vacature, ontstaan door het overlijden van den Heer Schuurmans Stekhoven, tot Hortulanus van 's Rijks Academie-tuin alhier benoemd de Heer H. Witte, vroeger onder-Hortulanus te Rotterdam en nu reeds sedert eenigen tijd bij onze inrigting werkzaam.

— De Hooggel. Heer G. C. B. Suringar, Doct. in de Genees-, Heel- en Verloskunde, Hoogleeraar bij de Geneeskundige Faculteit alhier, heeft dezer dagen een werk uitgegeven over *de Opvoeding der Zintuigen, eene bijdrage tot de leer van het onderwijs, inzonderheid van de Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen*, te Amsterdam bij J. H. Gebhard & Comp., waarmede wij ons in het algemeen belang veroorloven, onze lezers eenigermate bekend te maken. Hiertoe strekke in de eerste plaats de volgende woorden uit de Inleiding.

»Zoo ooit, zegt de S., is men thans tot de overtuiging gekomen, dat er geen volksgeluk zonder welvaart, geen welvaart zonder zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling, geene zedelijke kracht zonder opvoeding en onderwijs mogelijk is, en dat dus in het meerder of minder oordeelkundig onderwijs de toekomst der menschheid ligt opgesloten. Is het daarom wel te verwonderen, dat ook nu nog de regeling van het onderwijs voor een hoogst belangrijk en telkens terugkeerend vraagstuk gehouden wordt? en zoo er eenig onderwerp is, welks wetenschappelijke behandeling nooit wordt uitgeput, dat het zoeken naar de geschikste methode voor het onderwijs als zoodanig beschouwd wordt? Het uitgestrekt en bijna onbegrensd gebied immers, waartoe zich de leer van het onderwijs en van de opvoeding uitstrekt, maakt haar voor eene zoo veelzijdige beschouwing vatbaar, dat er zich daarbij telkens nieuwe gezigtspunten voordoen, of nieuwe wegen schijnen te openen om het voorgestelde doel te bereiken. Vraagt men nu, waartoe al dat zoeken en streven moet leiden en van hoedanigen aard het ideaal is, dat men tracht te bereiken, — het is, naar ons inzien, de harmonische ontwikkeling van alle aan de menschelijke natuur eigene krachten en vermogens, de organisch-physiologische opvoeding van den mensch, de vorming van zijn geheele wezen, overeenkomstig zijne bestemming.

Het natuurlijk evenwigt en de wederkeerige betrekking tusschen den ligchamelijken, zinnelijken, redelijken en zedelijken mensch, mogen dus bij de opvoeding niet verbroken worden, zal deze aan haar groot en heerlijk doel, bevordering van menschen-heil en menschen-veredeling, volkomen beantwoorden.

Wij wenschen dus te beproeven om de opvoeding der zintuigen in hare bijzonderheden te leeren kennen en den weg op te sporen, waarop natuur en kunst met dat doel elkander ontmoeten en wederkeerige hulp verleenen kunnen.

Des Schrijvers streven is geweest om zoodanige bouwstoffen bijeen te brengen, als meest geschikt schenen te zijn om de belangrijkheid der zaak te doen uitkomen, en die tevens bruikbaar zouden bevonden worden, wanneer het onderwerp later op eene vollediger en welligt meer oordeelkundige wijze, door anderen behandeld mogt worden. Desniettemin ondervond hij, ook bij het meer beperkte doel, hetwelk hij zich voorstelde, de gegrondheid der eenermalen gemaakte opmerking, dat men, over opvoeding handelende, over veel, ja bijna over alles handelt.»

Uit den rijken inhoud van 34 hoofdstukken, blijkt dat deze hoofdzakelijk handelen over waardering der zintuigen, hunne waarde voor het levensonderhoud en het levensgenot en invloed op de verstandsontwikkeling, over hunnen invloed op het zelfbewustzijn en op het zedelijk gevoel van den mensch, en de behoefte der zintuigen aan oefening en ontwikkeling, de mogelijkheid hunner volmaking door oefening. Verder worden de vragen behandeld hoe bij den mensch het vermogen der zintuigen ontwaakt, en van hoedanigen aard de eerste er door verkregen indrukken zijn; hoe zich de eerste met bewustzijn plaats hebbende zintuigelijke gewaarwordingen van het kind openbaren; wat de moeder, ook buiten haar weten, reeds tot oefening der zintuigen bijdraagt en wat er kan en moet geschieden voor de opvoeding der zintuigen in de bewaarschool, de scholen van lager en middelbaar onderwijs. Voorts wordt er o. a. gehandeld over de gymnastiek in betrekking tot de opvoeding der zintuigen. Het onderwijs in het teekenen, de muziek, de natuurkundige wetenschappen; over het maatschappelijk leven in betrekking tot de opvoeding der zintuigen, waarbij de schoone en beeldende kunsten, handel, nijverheid, landbouw, de natuurkundige en geneeskundige wetenschappen worden beschouwd. Men ziet uit deze zeer zamengetrokkene inhoudsopgave wat rijke schat van onderwerpen in dit merkwaardig boek worden behandeld.

— Sedert de vorige opgave bedraagt het getal der door de Cholera aangetasten 7, hersteld 6, en overleden 1, blijvende er alzoo op heden nog in behandeling 15 personen.

— Te Amsterdam zijn van 14 tot 20 dezer aangegeven 27 choleralijders. Overleden 27.

— Tot leden van den Gemeenteraad in den Haarlemmermeerpolder zijn gekozen: de Heeren J. H. Elterman, J. G. Starck, H. Spaans, C. Lewis, P. Kistemaker, P. Koot en N. Schaper, alle binnen de nieuwe gemeente woonachtig. De vier eerstgenoemden zijn gekozen bij de eerste stemming, en de drie laatste bij herstemming.

— Uit Schiedam wordt gemeld dat de Heer Loopuyt aldaar in den plaatselijken omslag is aangeslagen tot f 2,100, en dat dit geachte lid van den Raad niet alleen daarover niet klaagt, doch een der ijverigste voorstanders is tot ontlasting van de minder gegoeden. Zulk eene echt vaderlandsche gezindheid doet het harte wèl en moge tot voorbeeld van velen strekken. (*M. C.*)

— De Gemeenteraad van Arnhem, die besloten heeft het gemaal te blijven heffen, heeft de commissie voor de herziening van het plaatselijk belastingstelsel uitgenoodigd, tevens een ontwerp van verordening voor de heffing dier belasting bij admodiatie, of omslag, te redigeren. De Kamer van Koophandel en Fabrieken heeft thans een gedrukt adres gerigt aan Burg. en Weth., waarin zij betreurt, dat de ontworpen verordeningen niet ter kennisse van het handeldrijvend publiek zijn gebragt, en de zaak der herziening van het belastingstelsel met zoo groote overhaasting en in het geheim behandeld wordt. Zij wil niet spreken van de belasting op het gemaal, omdat zij hoopt, dat de Raad van dien verderfelijken maatregel zal terugkomen, en deelt slechts eene reeks van aanmerkingen mede op de concept-verordeningen tot heffing van het middel op den wijn, turf en het gedistilleerd, allen uit het oogpunt van handel en nijverheid. Men begint te gelooven, dat de heffing van het gemaal [illegible], noch bij wijze van accijns, noch bij omslag, tot stand zal komen. Uit de beraadslagingen in de openbare vergaderingen heeft men duidelijk kunnen ontwaren, dat zijn grootste deel, ofschoon overtuigende bewijzen gevende van zorg voor en belangstelling in het welzijn en den bloei der gemeente, echter in [illegible] opzigten gehecht is aan oude vormen en als het ware de noodige kracht schijnt te missen, om zich te plaatsen op het standpunt, bij de gemeentewet aangewezen. Er bestaat nogtans goede wil en genegenheid tot het uitvoeren van [illegible]. De hoop op goeden afloop is nog niet verloren. (*Arnh.*)

— De Gemeenteraad te Breda heeft besloten tot het invoeren eener plaatselijke directe belasting, berekend naar den [illegible] inhoud van de huizen of gedeelten van dien door afzonderlijke huisgezinnen of personen bewoond, op die wijze zal f 25,000 worden omgeslagen.

— De wet op de militie zal eerstdaags aan den Raad van State worden toegezonden. Het is derhalve bijna zeker dat die wet nog in den loop dezer zitting aan de Staten-Generaal zal worden ingediend. Zoodra die wet zal zijn vastgesteld, zal die nopens de schutterijen, als zich daaraan aansluitende, dadelijk volgen. (*M. C.*)

— Zaturdag ll. is te Hellevoetsluis binnengekomen 's Lands brik *de Arend*, komende van Curaçao. Deze bodem is den 21sten Augustus van daar vertrokken en heeft alzoo 60 dagen reis gehad.

— De *Tijd* deelt mede, dat ten gevolge der bezigtiging te Parijs van den predikstoel der Heeren Cuypers en Stoltzenberg aan deze onze landgenooten reeds twee bestellingen van Gothische predikstoelen uit Frankrijk moeten geschied zijn, terwijl er veel kans schijnt te bestaan, dat ook het ten toon gestelde kostelijke meesterwerk door eene Fransche commissie zal worden aangekocht.

— Als een blijk van het belang der veeteelt in Friesland wordt gemeld, dat in de laatste 4 weken daar meer dan 4000 kalveren zijn opgekocht, meestal, volgens opgaaf der koopers, om naar Pruissen vervoerd te worden.

— Te Vlagtwedde (prov. Groningen) is eene vrouw die met hare koopwaren op eene hofstede kwam, door een hond aangevallen en ter aarde geworpen, en zoo zeer gebeten, dat men het dier slechts van een lijk afscheurde. Op last van den Burgemeester begraven zijnde, werd het lijk den anderen dag op bevel van den Heer Officier van Justitie te Winschoten opgedolven, ten einde geregtelijk te worden onderzocht.

— De Commissie van Ingenieurs uit verschillende landen, die den Onderkoning van Egypte, zoo als bekend is, ter zijde zullen staan in zijne voorgenomen onderneming, waaronder zich de Nederl. Hoofd-Ingenieur Conrad bevindt, zal den 30sten dezer maand te Parijs eene bijeenkomst hebben, zich vervolgens naar Marseille begeven en van daar den 8sten November naar Alexandrië onder zeil gaan, om vervolgens de reis naar Egypte te volbrengen.

— Naar men verneemt, zullen de goederen van de heerlijkheid der gemeente Loon op Zand, bestaande in kasteel, bouwhoeven, molens, tienden, jagt, enz., in eigendom aan den Prins van Salm Salm behoorende, eerstdaags in het openbaar te koop worden aangeboden.

's GRAVENHAGE, 23 October.

Z. M. heeft benoemd bij de geneeskundige dienst der landmagt, tot Officier van Gezondheid 1ste kl. die van de 2de kl. J. W. Christan.

— Door Z. M. is op verzoek eervol ontslag verleend aan Mr. C. Visser als Burgemeester der gemeente Schagen.

— Prins en Prinses Hendrik der Nederlanden hebben zich uit Luxemburg op reis begeven naar Weimar en Berlijn.

— H. M. de Koningin-Moeder begeeft zich van Weimar naar Petersburg, om aldaar eenigen tijd te blijven. Prins en Prinses Frederik hebben die hoofdstad verlaten en zijn naar Berlijn vertrokken.

— De Graaf v. Königsmarck, Pruissisch Gezant bij ons Hof, is alhier teruggekeerd.

— Bij het Depart. van Koloniën is uit Suriname het volgende berigt ingekomen omtrent den gezondheidstoestand aldaar. Ofschoon de gele koorts onder de bemanning der koopvaardijschepen steeds afneemt, zijn evenwel, sedert het laatste landmaal-berigt, nog eenigen dier schepelingen aan die ziekte overleden. De sterfte onder de manschappen van het garnizoen is daarentegen aanmerkelijk. Van den 1sten tot en met den 15den September jl. zijn 9 hunner overleden. Deze zijn echter aan andere ziekten (voornamelijk bloedbederfkoorts en kwaadaardige galkoorts) bezweken.

— In de najaars vergadering der prov. commissie van onderwijs in Zuidholland, zijn geëxamineerd voor den tweeden rang 25, waarvan zijn toegelaten 17; voor den derden rang 34, toegelaten 24; voor den vierden rang 14, toegelaten 12. Voor de talen hebben zich aangemeld 28, toegelaten 16; voor akte als schoolhouderessen 7, toegelaten 3.

VLISSINGEN, 20 October.

's Lands stoomschroefschooner *Montrado*, Luit. ter zee Andrea, is uit 's rijksdok ter reede dezer stad gehaald, om binnen weinige dagen de reis naar Java te ondernemen.

Verschillende groote zeeschepen, met granen geladen, zijn hier binnengevallen, en de over boord neming der ladingen in de binnenschepen en het later weder aan boord werken, brengt hier eene werkzame levendigheid en bedrijvigheid voor den daglooner te weeg, die hier sints jaren onbekend was; er zijn bijna geene arbeiders genoeg te bekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 October.

De zitting der Wetgevende Kamers zal op 13 November door den Koning in persoon worden geopend. Z. M. zal bij die gelegenheid eene wapenschouw houden over de burgerwacht en de bezetting der hoofdstad.

Eenige stukken land nabij Antwerpen in de maand Mei met maïs beplant, hebben ongeveer 75 mudden per bunder in volkomen rijpen staat opgeleverd.

Eenige dagen geleden waren 2 kinderen, een van 5 en een van 2 jaren, door hunne ouders alleen gelaten. De oudste heeft zich van eenige lucifers weten meester te maken en stak al spelende de wieg waarin het jongste kind lag in brand. Het is aan de gevolgen overleden.

ENGELAND.

LONDEN, 21 October.

In eenen Vrijdag jl. op het Koninklijk slot te Windsor gehouden Kabinetsraad is besloten het Parlement niet voor Kersmis te doen bijeenkomen.

— Sir Molesworth, Minister van Koloniën, is gevaarlijk ziek. Sommigen willen daaruit eene Kabinets-verandering opmaken.

— De *Morn. Adv.* betoogt dat het gedrag van Oostenrijk tegen Sardinië reeds lang de bestraffing der Westersche Mogendheden verdiende. De dépêches van Graaf Buol tegen de constitutionele rigting van Sardinië zijn aan dit blad woordelijk bekend, even als de ondersteuning die Oostenrijk aan den Paus schenkt. Engelands tusschenkomst ten behoeve van Sardinië wordt noodig gekeurd, daar laatstgenoemd rijk door de zending van troepen naar de Krim zeer verzwakt is.

— Uit Parijs is alhier het berigt ontvangen, dat er conferentiën tusschen den Franschen Keizer en den Oostenrijkschen Gezant plaats hadden, die minder aangenaam waren voor Engeland.

— Er zal een bronzen medaille worden geslagen ter herinnering aan het bezoek van den Keizer en de Keizerin der Franschen in onze stad.

— Sommige bladen verzekeren dat de bank te Amsterdam weigert zilver in baren te verkoopen, gelijk zij vroeger deed.

— Uit Australië zijn verscheiden schepen alhier binnengekomen, medebrengende omstreeks een millioen £ goud.

— De bijdragen voor de nagelaten betrekkingen van de gesneuvelden in de Krim, bedragen zoo hier te lande als in de Koloniën 1,225,000 £.

— De Admiraliteit spant alle krachten in, om eene talrijke en sterke vloot van kanonneerbooten en mortiergaljoten voor de krijgsoperatiën van het aanstaande jaar te bouwen en uit te rusten. Een aantal particuliere scheepswerven zullen met dien arbeid belast worden, onder leiding van ingenieurs der Koninklijke marine.

— Berigten uit de Krim melden, dat de Maarschalk Pélissier aan Generaal Simpson heeft verzocht om de ruiterij onder Generaal d'Allonville, te Eupatoria, door eenige Engelsche ruiterij te versterken, aan welk verzoek is voldaan, door de brigade ligte ruiterij onder Lord George Paget en een regiment lansiers en rijdende artillerie te zijner beschikking te stellen.

— Admiraal Dundas, Bevelhebber van de Oosstzeevloot, legt thans een bezoek af bij den Koning van Zweden. Het was in de Oostzee uiterst slecht weder; men had gedurig hevige sneeuwstormen, en het smaldeel hetwelk tot nog toe in de nabijheid van Kronstadt wacht gehouden had, zou zich spoedig in de baai van Reval bij het overige van het eskader voegen.

— De Heer Ellis, een der grootste landeigenaars in West-Kent, heeft den geheelen oogst van zijne hop, voor de verbazend groote som van 20,000 £, in eens te betalen, aan een Noord-Amerikaansch huis verkocht.

— De Markies van Granby, die steeds tegen den krijg was, heeft bij gelegenheid van een landbouwkundig feest te Waltham zijne gevoelens en de vroeger aangevoerde gronden herhaald. Het ijdele van de stelling, dat Rusland eene aanranding tegen Europa beoogde, werd betoogd door de aanmerking dat de bondgenooten zijne troepen allerwege sloegen.

— Kardinaal Wiseman nam den 14den dezer twee Geestelijken der Engelsche kerk in den schoot der Roomsche kerk op. Het waren de Heeren W. J. Roberts, van Oxford, en J. H. Dale, insgelijks van Oxford en laatstelijk Zendeling der Anglikaansche kerk in Nieuw-Zeeland. De Heer Dale is als Priester aangesteld in de Beschermengel-kapel te Holloway.

— De gebannen schrijvers van het dagblad *l'Homme*, zijn van Jersey naar Guernsey overgestoken. Zeer veel lieden hadden zich voor hun huis vergaderd, doch de Fransche uitgewekenen, wel gewapend, schenen besloten te hebben zich goed te verdedigen. Deze houding schijnt de hulp der policie overbodig gemaakt te hebben. Eenige bewoners van Jersey hebben den Gouverneur eene lijst overhandigd van 29 personen, die zij gaarne verbannen zagen. Daarop komen, naar men zegt, de namen voor van 5 Doctors en van 2 zonen van Victor Hugo.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 October.

De Zweedsche Admiraal Virgin is bij den Keizer toegelaten, om hem namens den Koning van Zweden de Seraphijnen-orde ter hand te stellen.

— De Graaf de Morny, Voorzitter van het Wetgevend Ligchaam, heeft na zijne terugkomst een gehoor bij den Keizer gehad, en hem het noodzakelijke voor oogen gehouden van het sluiten des vredes, waaraan het land zoo veel behoefte heeft. De Keizer heeft hem welwillend aangehoord, doch tevens verklaard, dat hij zijn betoog aan Keizer Alexander moest zenden. Zoo lang deze niet de Westersche Mogendheden te gemoet komt en de waarborgen geeft, die zij geregtigd en verpligt zijn te eischen, kunnen zij ook niets meer doen dan aan den oorlog den vrijen loop laten.

Genoemde Graaf de Morny heeft van den Sultan de Orde van de Medjidié ontvangen.

— Men houdt het voor waarschijnlijk, dat de Paus, na de bevalling der Keizerin herwaarts zal komen om het keizerlijk kind te doopen. Als meter noemt men de Koningin van Engeland, en als peter Prins Albert, den Koning van Sardinië of den Keizer van Oostenrijk.

— Men wil alhier weten, dat op de bekende twee brieven van Keizer Napoleon aan Pius IX, dat deze zijn bestuur verbeteren moest, de Paus geantwoord heeft dat hij de noodzakelijkheid eener hervorming in het staatsbeheer erkent, en dat hij geneigd is ze tot stand te brengen, indien de woelingen der Mazzinisten niet al de kracht en waakzaamheid zijner Regering mogten eischen. Dien ten gevolge zou de Regering besloten hebben nieuwe troepen naar Rome te zenden.

— De laatste door het bestuur van de bank genomen besluiten, hebben een diepen indruk gemaakt. Deze maatregelen, die den nadeeligsten invloed op den handel moeten uitoefenen, (de handel zal voortaan 13 pCt. rente 's jaars moeten betalen voor de gelden die hij opneemt), zijn echter genoegzaam gewettigd door den toestand, waarin de bank zich bevindt. Haar voorraad baar geld is namelijk in de drie eerste dagen dezer week met 24 millioen, dus met 8 millioen daags verminderd, en derhalve was zij genoodzaakt tot krachtig werkende hulpmiddelen hare toevlugt te nemen.

Deze toestand kan als een gevolg van den oorlog worden aangemerkt. De vermeerdering van soldij voor ons leger op het oorlogstooneel, de noodzakelijkheid om in het Oosten bijna al het geleverde kontant te betalen, zijn twee der oorzaken van de vermindering van den geldvoorraad in het land. De vrede is het eenige middel, om uit die ernstige verlegenheid te geraken.

— De Fransche en Engelsche Regeringen stellen niet veel vertrouwen in het onlangs opgetreden ministerie in Griekenland, en gelooft het de Russische belangen toegedaan. Er is uit dien hoofde sprake om een gedeelte van de vloot in de Zwarte zee, naar den Piraeus te zenden.

— De Heer Rothschild is naar Londen geweest, om de tusschen de banken van Frankrijk en Engeland te sluiten overeenkomst tot stand te brengen.

— Het berigt van de bemagtiging van Kinboern door de bondgenooten is ter beurze aangeplakt. Men verwacht van dit voordeel groote gevolgen. Algemeen is men van gevoelen dat het verder op Nikolajeff is gemunt, maar om die plaats te naderen moet men de Bug opvaren, en die rivier is voor groote schepen ontoegankelijk, zoodat men den aanval op die plaats met kanonneer-

booten of met een expeditie-corps te land zal moeten beproeven. Waarschijnlijker is het dat er een versterkt kamp bij Kinboern zal worden aangelegd, om vandaar eene beweging in de rigting van Perecop te ondernemen.

De troepen der bondgenooten hebben de veroverde sterkte bezet, terwijl de krijgsgevangen bezetting naar Konstantinopel zal worden gezonden.

— Men beschouwt de beschieting van Kinboern als het laatste wapenfeit van de vloot in dit jaar. De Admiraal Bruat zal herwaarts terugkeeren en te gelijker tijd de keizerlijke garde overbrengen; slechts eenige ligte vaartuigen onder bevel van den Vice-Admiraal Pelliot zullen in de wateren van de Krim blijven. Ook de Generaal Bosquet zal terugkeeren, daar zijne wonden eenigen tijd rust vorderen.

— Aan de in Algerie zich bevindende Polen is berigt gegeven, dat vrije overtogt en verblijfkosten zullen worden verleend aan hen, die genegen zijn om zich onder de Turksche kozakken te laten inlijven.

— 22 ll. Zaturdag nacht is de spinnerij van de Heeren Bonami Defrenne, te Rijssel, geheel afgebrand. De schade bedraagt meer dan 100,000 fr. Alles was verzekerd.

— Te Orleans heeft zich eene maatschappij gevestigd die open tafels zal aanrigten voor arbeiders; men zal hun voor 15 centen Hollandsch, dagelijks een maaltijd verschaffen, bestaande uit een kan bouillon en voorts uit vleesch met groente en brood.

SPANJE.

MADRID, 17 October.

De Maarschalk Pelissier en de Generaals Simpson en de la Marmora zijn door onze Regering begiftigd met het Grootkruis van de H. Ferdinands-orde.

— In de zitting van de Cortes op 15 dezer, heeft een zonderling voorval plaats gehad. Terwijl de notulen waren voorgelezen, welke in strijd met het reglement van orde, een welgekleed heer, die op de openbare tribune eene plaats had ingenomen, het woord op en riep dat hij was gekomen om mededeelingen te doen van zulk een gewigtigen aard, dat wanneer men hem niet onmiddellijk gehoor verleende, het heil van het vaderland en dat der Koningin ten sterkste benadeeld zoude zijn. De man werd terstond in hechtenis genomen en door den President der Cortes in een afgezonderd vertrek in verhoor genomen, waaruit bleek dat men met een krankzinnige te doen had.

— Volgens opgave der Regering heeft de inschrijving in de vrijwillige geldleening, ter dekking van het tekort der schatkist, in het geheel een bedrag van 206,991,120 realen bereikt, ongerekend hetgeen op de Kanarische eilanden moet ingeschreven zijn. Alzoo zal nog slechts 23,008,880 realen door de gedwongen leening moeten gevonden worden, om de vereischte som van 230 millioen bij een te brengen.

— De Regering heeft de belofte gegeven van eene hervorming van het douanestelsel in vrijzinnigen geest.

— De cholera maakt nog zeer veel slagtoffers en belemmert den gang van alle zaken. Het meerendeel van de leden der Cortes had de stad verlaten, en de vergadering had in eene geheime zitting besloten, om over geene belangrijke zaken te beraadslagen, zoo lang het aantal aanwezende leden zoo gering bleef.

ITALIË.

De Pauselijke Regering blijft zich zelve niet gelijk. Vroeger liet de Kardinaal Antonelli eenige personen in hechtenis doen nemen, die hunne vreugde over den val van Sebastopol hadden te kennen gegeven, maar op de vertoogen van den Franschen Gezant wederom ontslagen. Thans heeft hij de gevangenneming bevolen van eenige jongelieden die gelden hebben overgemaakt voor het Sardinische leger in de Krim. De Paus daarentegen heeft eene lijkdienst verordend voor de Fransche soldaten, die vroeger te Rome in bezetting lagen en thans in den strijd zijn gesneuveld. Een en ander maken de aftreding van den Kardinaal niet onwaarschijnlijk.

— In de Romeinsche Legatien neemt de stoutheid der roovers meer en meer toe, in weerwil van de tegenwoordigheid der Oostenrijksche troepen. Op het hoofd van Lazzarini, een roover-aanvoerder, is 2,000 Rom. kroonen gesteld, en op die van twee zijner Luitenants 500; maar toch worden zij niet gevat. Vele reizigers betalen hen eene premie om gerust hunnen weg te kunnen afleggen.

— De inscheping van het Sardinische contingent naar de Krim is begonnen. Het bestaat uit 2500 man.

— Te Trufarello, in Sardinië, overleed onlangs eene Pruissische Dame, tot de Evangelische belijdenis behoorende. De Geestelijke van de plaats weigerde, in weerwil van de bevelen der Regering, in weerwil van de dringendste beden des verwanten van den Protestantschen Geestelijke, de begrafenis op het kerkhof aldaar toe te laten. Eindelijk moest men geweld gebruiken, om aan de bevelen der Regering gevolg te geven.

PRUISSEN.

BERLIJN, 21 October.

Unze Regering doet herhaaldelijk stappen, om algemeene vrijheid van graanuitvoer uit Russisch Polen te verkrijgen; doch vruchteloos; want de oogst in Polen is niet zeer rijkelijk uitgevallen.

— Dr. Barth heeft de eer genoten om met Alex. von Humboldt aan de Koninklijke tafel genoodigd te worden. Hij houdt zich reeds onledig met de beschrijving van de door hem bezochte gewesten. Terwijl de reis van den beroemden Mungo Park zich tot eene uitgestrektheid van slechts 600 Duitsche mijlen bepaalde, heeft Dr. Barth 3000 Duitsche mijlen doortrokken. Wat Cook voor de kennis des oceaans, Humboldt voor die van Amerika heeft gedaan, dat heeft Barth voor de ontdekking van Afrika verrigt.

— Te Keulen breiden zich handel en scheepvaart steeds uit. Men wil er thans, behalve de wisselbank, eene nieuwe bank oprigten, naar het voorbeeld van het Fransche *Crédit-Mobilier.*

— De Nestor der Saksische geestelijkheid, de predikant Neuberg, is in 100-jarigen ouderdom overleden. Hij was reeds sedert ruim 20 jaren blind.

— Nabij Christiaanstadt, in Zweden, is op 10 Oct. een kruidmolen gesprongen, waarin eene aanzienlijke hoeveelheid kruid voorhanden was. Een aantal personen hebben daarbij het leven verloren.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 19 October.

In dit rijk bestaan thans 8 Hoogescholen, namelijk te Weenen, Grätz, Insprück, Praag, Pavia, Padua, Pesth en Krakau. Buitendien bestaan er regtsscholen te Agram, Debreczin, Grosswardein, Hermannstadt, Kaschau, Klausenburg en Presburg. Al deze instellingen kostteden aan den Staat in 1846: 815,000 fl. en in 1854: 1,108,000 fl. In 1841 telden zij 418 Hoogleeraren met 15,176 studenten en in 1851: 583 Hoogleeraren met 9,546 studenten. Het getal der laatsten begint weder eenigzins te vermeerderen. Buitendien bezit dit land 243 Gymnasiën, waaronder 24 Protestantsche.

— Uit Bulgarije verneemt men luide klagten over ongehoorde straatrooverijen, welke aldaar aan de orde van den dag zijn, en meestal bedreven worden door Turksche deserteurs, die in geen 6 à 8 maanden soldij ontvangen hebben.

— Volgens het dagblad van Pesth zijn in Hongarye van 1 Jan. tot ult. Sept. niet minder dan 366 roovers in hechtenis genomen. De beruchte rooverhoofdlieden Mezö, te Gersen, en Stephan Radczak, te Szinever, zijn gedood.

RUSLAND.

De Keizer en de Grootvorst Nicolaas hebben onder hun persoonlijk toezigt bij Nikolajeff schansen en batterijen doen aanleggen, die op eene bijzondere wijze ingerigt zijn tot werpen der Konstantinoffsche raketten. Zoodra de uitvinder van deze ver dragende raketten gereed is, zal hij zelf naar het eerst aangegrepene punt gaan. Men verzekerde te Petersburg, dat hij reeds den 13den daarop met een extra trein naar Moskou vertrokken was. De batterijen van Nikolajeff zullen even als te Odessa met geschut voor dit nieuwe werptuig bezet worden. Een werptuig zoude voldoende zijn, om een schip in brand te schieten. Ook Sebastopol zoude daarmede voorzien geweest zijn, maar de volmaking van dit nieuwe wapen was daartoe niet bij tijds gereed.

— Van regeringswege is het volgende berigt openbaar gemaakt: De vestingwerken van Kinboern hebben tot in den namiddag van den 17den dezer aan het hevige vuur van de oorlogsschepen des vijands weerstand geboden; toen heeft de vesting opgehouden het vuur te beantwoorden, en is de vijand er binnengetrokken.

Deze sterkte was bezet door 1500 man onder Generaal Korsovich, met 70 stukken geschut. Het verlies bij het bombardement schijnt onbeduidend te zijn geweest; echter is thans de gemeenschap tusschen Nikolajeff en Odessa afgebroken.

Kinboern is eene belangrijke vesting op de landtong van denzelfden naam, zij ligt aan de Zwarte zee bij den Dnieper, bestaat alleen uit eene kazerne en het kommandantshuis en eene voorstad van 30 huizen. In 1736 werd Kinboern door de Russen veroverd en geslecht, doch later den Turken hergeven en door hen herbouwd. In 1755 stond Turkye de vesting aan Rusland af.

— Uit Odessa wordt van den 8sten gemeld, dat op dien dag de stad in groote onrust verkeerde, vele inwoners vlugtten uit de stad. De vreemde Consuls hadden eene circulaire opgesteld, welke aan de Vlootvoogden der bondgenooten verzonden was, waarin deze opmerkzaam gemaakt werden, dat de stad Odessa een groote menigte vreemdelingen bevat, welke onderdanen van de Westersche Souvereinen zijn, en dat het grootste deel der vaste en roerende goederen aan dezen behoort; zij hoopten op dien grond, dat de Vlootvoogden de stad voor de droevige gevolgen van een bombardement zouden sparen.

TURKYE.

De eerste afdeeling Fransche troepen, die als afgelost huiswaarts keert, is uit de Krim te Konstantinopel aangekomen.

— Er bestaat alhier plan tot oprigting van een zeemanshuis voor Engelsche matrozen.

— Te Sebastopol is weêr in de Schippers-voorstad Karabelnaia een helsch werktuig ontploft, waardoor echter slechts een man gedood is. Men onderstelt dat het steenen potten zijn, in den grond begraven en met eene nog geweldiger stof dan buskruid gevuld; want de uitbarstingen zijn vreeselijk, en dat deze ontploffen door ijzeren stangen die even onder den grond verborgen zijn, en die door er op te trappen in werking komen; doch hoe men al overal den grond heeft doorzocht men vindt niets; deze waarlijk helsche werktuigen ontsnappen alle nasporingen.

— Berigten uit Tripoli melden dat de opstandelingen in hunne plunderingen voortgingen en de versterkingen, die de Pacha ontving, met goed gevolg herhaalde malen zijn aangevallen. De Turksche troepen rukten daarop eindelijk ten getale van 6000 man geregelde en 5000 man ongeregelde troepen naar het binnenland, en het kwam te Tanzoer tusschen hen en de opstandelingen tot een treffen, bij welke gelegenheid laatstgemelden zich van twee stukken geschut meester maakten. De bevelvoerende Generaal over de Turksche troepen, plaatste zich toen zelf aan het hoofd en viel de opstandelingen met goed gevolg aan, zoodat hij er in slaagde, de twee stukken geschut terug te nemen. Het gevecht duurde 7 uur lang en aan beide zijden werd dapper gestreden.

Behalve door den oorlog wordt ook het land nog door cholera en droogte geteisterd, en een hongersnood schijnt op handen, terwijl de geheele kust in staat van blokkade gesteld is.

— Het in ons vorig nommer vermelde verbod van graanuitvoer uit Egypte, zal niet heden, maar eerst met Januarij e. k. in werking treden.

STADSBERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 25sten October 1855, 's namiddags ten 1 ure.

Onderwerpen:

1°. Algemeene Verordening op de invordering der plaatselijke belastingen.

2°. Verordening op de invordering eener plaatselijke belasting op het gemaal.

DE BURGEMEESTER VAN LEYDEN doet te weten, dat aan den Ontvanger der Directe Belastingen alhier is verzonden, het op heden ingekomen vijfde deel van het Kohier voor de Belasting op het Personeel, dienstjaar 1855 en 1856, invorderbaar verklaard op den 19den dezer maand.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,
LEYDEN, 23 October 1855. VAN LIMBURG STIRUM.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN,

Gezien het besluit van den Staatsraad-Commissaris des Konings in deze Provincie van den 26sten September jl. L. A. N°. 8761 (3de afd.), Provinciaalblad N°. 113, herinneren bij deze de Ingezetenen dezer Gemeente de bepalingen der Artikelen 27 en 42 der Wet van den 29sten Maart 1833 (*Staatsblad* N°. 4), en de op hen rustende verpligting tot het inleveren van suppletoire aangiften, wanneer zij, door uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschaffing van belastingvoorwerpen, na 15 Mei dezes jaars, in de termen vallen van Art. 27 der bovengemelde wet, terwijl zij tevens worden gewezen op de strafbepalingen der Artt. 38 en 39, waaraan zij zich bij nalatigheid in het doen der aangiften zouden blootstellen.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 23 October 1855. VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris, v. PUTTE [illegible]

KERKNIEUWS.

Ds. C. van Schaijk, Predikant te Paramaribo, in West-Indië, heeft zijn ontslag gevraagd en bekomen, en is op reis naar het vaderland.

— De Kerkelijke en Koninklijke vergunning is verleend om te Middelburg een achtsten Predikant te beroepen, op het daartoe door een der Leeraren afgestaan traktement, zoodat dus binnen kort tot de beroeping zal worden overgegaan.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 22sten October de Heer L. G. A. van der Wijst, van Rotterdam, in de Regten, met Theses.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 20sten October de Heer J. H. Steich van Linschoten, van Rhijnauwen, in de Regten, met Theses.

ADVERTENTIEN.

Den 15den September overleed aan eene kortstondige ziekte mijne dierbare Echtgenoot JOHANNA ADRIANA INTVELT, in den ouderdom van bijna 68 jaren, na eene gelukkige Echtverbindtenis van omtrent 42 jaren; diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwd-Dochter.

OEGSTGEEST, 19 October 1855. WOLLWEBER, *gep. Maj.*

Wegens Buitenlandsche Betrekkingen wordt deze eerst heden geplaatst.

Heden morgen overleed onze jongste Dochter CORNELIA MARIA NICOLINA, slechts zeven weken oud.

W. P. J. VAN DER CHIJS.
KOUDEKERK a/R. 20 October 1855. A. S. VAN DER CHIJS, VAN DER CHIJS.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming en vriendschap ons in het door ons geleden verlies betoond, betuig ik namens mijne Familie onzen opregten dank.

OEGSTGEEST, 22 October 1855. WOLLWEBER, *gep. Maj.*

Met deze betuig ik mijnen dank, ook namens mijne Familie, voor de menigvuldige blijken van deelneming, betoond bij het overlijden mijner dierbare Echtgenoot.

J. C. BERNARD.

VRIENDEN-ISRAËLS
BID-UUR

in het Kerkgebouw der Walsche Gemeente, op VRIJDAG den 26sten October 1855, des Avonds ten ZEVEN ure.

Spreker: Ds. W. KRAYENBELT, te *Overschie.*

In den Boekhandel van P. H. VAN DEN HEUVELL, alhier, verlangt men zoo spoedig mogelijk, een Jongeling, die goed Vouwen, Innaaijen en Snoeijen kan, en verder bewijzen van goed gedrag kan overleggen.

ZOMERZORG.

Donderdag 25 October 1855, des avonds ten 6 ure,

GROOT INSTRUMENTAAL CONCERT,

TE GEVEN DOOR HET

FRANSCHE TUIN-ORCHEST

van den Heer A. J. DE BOER, te *Amsterdam.*

Zamengesteld uit een dertigtal der voornaamste Solisten en eerste Toonkunstenaren uit *Duitschland*, *Frankrijk* en *Holland*, onder de leiding van den Keizerlijke Russische Hofdirecteur en met roem bekenden Componist JOH. GUNG'L.

Aangezien bovengenoemd Orchest, de onderscheiding is ten deel gevallen, een engagement naar *Schotland* te bekomen, en deszelfs afreis den 26sten dezer maand is vastgesteld, zal dit het eenige door hen alhier ter Stede te geven Concert zijn.

Entrée bij inteekening op de circulerende Lijsten . . *f* 1.— de Persoon.
Des avonds aan het Locaal . . . . „ 1.50 „ „

Het Programma zal aan het Locaal afgegeven worden.

Door den Boekverkooper C. W. DRAIJER, Korte Hoogstraat, Wijk V. N°. 293, te *Rotterdam*, is heden alom verzonden:

BESTELLINGLIJST OP HET PORTRET

VAN DEN WEL-EERW. ZEER GEL. HEER

[illegible]

Theol. Doct. Pred. bij de Ned. Herv. Gemeente te Rotterdam, benoemd Hoogleeraar in de Godgeleerdheid aan de Leydsche Hoogeschool, enz. enz.

Dit Portret, op Steen geteekend door den Heer A. J. EHNLE, naar eene Photographie van Dr. WOTKE, wordt gedrukt ter Steendrukkerij van P. BLOMMERS, te 's Gravenhage.

De Prijs is gesteld:

Per Exemplaar op groot Velin Plaatpapier met Facsimile . . . *f* 1.50.
„ „ „ „ (*Chin.*) „ 1.80.
„ „ groot Velin papier „ „ „ - 2.50.
„ „ Preuve. v. de letter op extra zwaar Velin . . . - 4.00.

De Uitgever behoudt zich het regt voor, om de prijzen na 15 November e. k. te verhoogen.

ROTTERDAM, 15 October 1855. C. W. DRAIJER.

GEBR. MULLER, te *'s Hertogenbosch*, gaven uit:

ALLERLEI UIT DE HEILIGE SCHRIFTEN DES NIEUWEN VERBONDS,

TOT LEERING EN STICHTING BIJEENVERZAMELD DOOR

J. J. PRINS,

Theol. Doct. en Pred. te Rotterdam.

Prijs: ingenaaid *f* 2.—, gebonden in Linnen Band *f* 2.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 22 October.

		Laagst. koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	2½ pCt.	63[illegible]	63[illegible]	63[illegible]
Dito Certificaten	„ 3 „	74[illegible]	74[illegible]	74[illegible]
Dito dito	„ 4 „	92[illegible]	92[illegible]	92[illegible]
Amortisatie Syndicaat	„ 3½ „	88[illegible]	—	—
Handelmaatschappij	„ 4½ „	—	—	—
O. I. Leening	„ 4 „	92	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	„ [illegible] „	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	„ [illegible] „	—	—	—
FRANKRIJK, Certific.	„ 3 „	60½	—	—
Dito dito	„ 4½ „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1815	„ 5 „	100¾	101	100⅞
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	100½	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	—	—	—
Dito 1840	„ 4 „	74⅞	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	74¼	74½	74½
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	56⅛	56¾	56⅝
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	—	—	—
Dito Obligatien	„ 4 „	—	—	—
SPANJE, Obligatien	„ 1 à 1 pCt.	18[illegible]	—	18[illegible]
Dito Obligatien	„ [illegible] „	—	—	—
Dito Binnenl. à	„ 3 „	31[illegible]	31[illegible]	31[illegible]
Bewijzen Coupons	„ [illegible] „	4[illegible]	4[illegible]	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	—	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	62⅜	62 7/16	62 7/16
Dito Nieuwe	„ 5 „	73⅛	73⅛	73⅛
Dito 1847	„ 2½ „	31[illegible]	—	—
BELGIE	„ 2½ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½ „	58[illegible]	—	—
BRAZILIE, 1824 200 £	„ 5 „	88[illegible]	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3 „	39[illegible]	39[illegible]	39[illegible]
Dito dito	„ 4 „	—	—	—
PERU	„ 4½ „	—	—	—
VENEZUELA	„ 3½ „	36	—	—
MEXICO	„ 3 „	18[illegible]	18[illegible]	—
AMERIKA, Bankactien		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.